

Cohabitació policial

La Llei de Policia de Catalunya —una de les assignatures pendents del govern i del Parlament de Catalunya— ha donat un pas de gegant cap a la promulgació. L'esborrany de la llei, elaborat per tècnics del Departament de Governació, ja està acabat. EL TEMPS ha tingut accés a aquest esborrany.

Els Mossos d'Esquadra han conegut, com a cos, diverses desaparicions i reparacions al llarg de la seva història.

Tomàs Ribera

L'exposició de motius de l'esborrany de la Llei de Policia de Catalunya, comença recordant que aquesta fou creada per la Llei de 14 de juliol de 1983, seguint el mandat del Parlament de Catalunya. Es tracta en realitat d'una de refosa, ja que els mossos d'esquadra són el primer cos estable de policia professional que apa-

regué a l'estat espanyol. Creat a les darreries del segle XVII, el model dels mossos d'esquadra va ser adoptat posteriorment a diferents llocs de l'estat, com ara Aragó, València, Andalusia i Extremadura.

Fins la seva primera dissolució en 1868, els mossos d'esquadra funcionaven a tot Catalunya com un cos policial complet, desenvolupant tasques de policia armada, secreta, militar, judi-

cial, etc., d'acord amb les circumstàncies.

Amb la Restauració de 1877, tornen els mossos d'esquadra, però les seves funcions foren severament retallades: en la pràctica, els mossos actuaren només com a policia rural.

El 1939, el general Franco tornà a dissoldre el cos, fins que aquest torna a reparèixer el 1950, adscrit i circumscrit a la Diputació de Barcelona.

La llei que ara es tracta de treure endavant contempla un model de policia per a Catalunya inspirat, segons els redactors de l'esborrany, en «les normes i resolucions emanades de l'Assemblea General de les Nacions Unides, especialment de la seva 'Declaració sobre la Policia' i del 'Codi de Conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei'».

Pel que fa als fonaments de la Llei de Policia de Catalunya, aquests són la Constitució, l'Estatut d'Autonomia, la Llei Orgànica de Forces i Cossos de Seguretat, i la llei del 14 de juliol per la qual es crea la Policia Autònoma de la Generalitat de Catalunya.

El tarannà progressista de la llei és explicitat quan es declara que aquesta «pretén obrir un nou horitzó a l'actuació en matèria policial, que trenqui per a sempre la imatge de relació antitètica entre eficàcia policial i respecte dels drets i llibertats de les persones. La policia ha d'actuar justament per salvar aquests drets i llibertats. Per a això necessita ser-ne respectuosa i mantenir-se alhora ferma en el compliment del seu deure, el que d'altra banda no pot fer si no és amb l'estima, el reconeixement i el suport de tots els

DOMÈNEC UMBERT

Lluís Renau.

ciutadans». Les funcions de la policia han d'anar emmarcades dins d'un codi deontològic que orienti l'actuació del policia com a individu, i de la policia com a cos. D'altra banda, el respecte que la policia deu a la societat,

a la qual pertany i de la qual rep el seu mandat, fa que hagi d'utilitzar els seus recursos coactius només en situacions extremes i generant el mínim de risc per a la seguretat ciutadana.

Pel que fa a les funcions concretes de la Policia Autònoma, aquestes poden agrupar-se en tres grans àmbits: la seguretat en general, l'activitat administrativa, i la Policia Judicial. Aquest darrer àmbit mereix una especial atenció per part dels redactors de l'esborrany de la llei, entre d'altres raons perquè «l'auxili a Jutges, Tribunals i Ministeri Fiscal en l'esbrinament dels delictes i el descobriment i assegurament dels delinqüents, ja per requeriment o bé per pròpia iniciativa, constitueix una activitat essencial i prioritària de tota policia...». Segons la Llei, quan un policia autònom intervé en uns fets que acaben al jutjat, automàticament esdevé policia judicial. Amb independència que es creï un grup de mossos d'esquadra especialment preparat per a actuar sistemàticament com a policia judicial.

La Llei de Policia de Catalunya sancionaria així el caràcter de policia judicial que ha de tenir la Policia Autònoma, i de fet al punt tercer de l'article 12 de l'esborrany de la Llei diu: «Cor-

tano

GANDIA

RUFINO TAM'AYO

AIGUAFORTS I LITOGRAFIES

DESEMBRE - GENER

OBRA GRÀFICA
ORIGINAL

VICIANA

galeria d'art

viciana, 5 - 46003 valència - tel. 331 32 60

respon a la Policia Autònoma participar, en igualtat de condicions que la resta de cossos policials, en els organismes de coordinació de la policia judicial de Catalunya».

Així s'evitaran fets tan lamentables com els esdevinguts ara fa uns mesos quan alguns jutges es negaren a prendre declaració als detinguts presentats pels mossos d'esquadra. Aquestes picabaralles entre la policia i la justícia no han fet sinó enterbolir una mica més la imatge que els ciutadans tenen de les dues institucions. Aquesta preocupació és recollida en l'exposició de motius amb aquestes paraules: «La Policia Autònoma de Catalunya ha de vetllar per la recuperació de la confiança dels ciutadans en l'Administració de Justícia i en la policia, cosa que s'haurà de traduir en un increment de denúncies i de col·laboració social sense la qual tota activitat policial està condemnada al fracàs i al distanciament d'aquella societat a què pertany, i que li ha donat com a missió la seva protecció». Un altre aspecte rellevant de la filosofia d'aquesta nova llei queda de manifest quan en l'esmentada exposició de motius, diu: «El benefici d'aquesta societat obliga que totes les policies dependents de totes les administracions actuïn sota els principis de cooperació, coordinació i mútua col·laboració».

El concepte *coordinació* implica l'acceptació de la coexistència amb altres policies, i de forma implícita suposa la renúncia a la *substitució* d'aquelles, i al fet que els mossos d'esquadra assumeixin, de forma exclusiva, les plenes competències en matèria policial.

Aquesta postura evitarà, per part de la Generalitat, un enfrontament amb el govern central, com el que s'esdevé a Euzkadi a causa del desplegament de l'Ertzantza i la substitució total de les altres policies. L'exposició de motius insisteix en aquest punt, quan diu: «la Policia Autònoma ha de tenir en compte de manera prioritària el seu treball conjunt amb altres cossos policials, especialment amb les policies locals (...). És per això que, d'acord amb el que pugui preveure una futura Llei de Polícies Locals, cal estructurar un model de treball conjunt».

La Policia Autònoma de Catalunya es defineix a l'esborrany de la Llei com un «cos armat de naturalesa civil, amb estructura i organització jerarquitzada, dependent del conseller de Governació a través del director general de Seguretat Ciutadana». Pel que fa al seu àmbit d'actuació, l'article segon de la Llei diu textualment:

1) La Policia Autònoma actuarà en l'exercici de les seves funcions a tot el territori de Catalunya. El desplegament dels seus efectius es farà tenint en compte l'organització territorial de Catalunya.

2) Això no obstant, podrà actuar fora del territori català en aquelles competències de protecció de persones i béns que li són pròpies...».

tat de l'estat i, en un percentatge del cinquanta per cent de les places vacants convocades, els sots-inspectors del Cos de Policia Autònoma».

Així doncs, la meitat dels comandaments dels mossos d'esquadra han de ser, si el Parlament no ho remeia, militars, guàrdies civils, o membres del Cos Superior de Policia.

L'esborrany de la Llei de Policia de

Amb la nova Llei de Policia de Catalunya, els Mossos d'Esquadra tindran un paper primordial en l'entramat policíac català.

Amb aquest article, es pretén evitar sens dubte alguns problemes sorgits a causa de l'escorta que el president de la Generalitat porta quan surt fora de Catalunya.

Pel que fa al caràcter civil de la Policia Autònoma, cal dir que aquest queda un tant aigualit des del moment que l'article 18 de la Llei declara: «El comandament operatiu del Cos de Policia Autònoma correspon als Inspectors».

Podran ser nomenats Inspectors de la Policia Autònoma els caps, oficials i comandaments de les Forces Armades, de les Forces i Cossos de Segure-

Catalunya regula també l'activitat sindical, plenament reconeguda, i contempla la creació del Consell de la Policia Autònoma, presidit pel conseller de Governació, i amb representació paritària de l'Administració de la Generalitat i dels membres del Cos de Policia Autònoma. La mediació i conciliació en cas de conflictes col·lectius, la participació en l'establiment i les condicions de prestació de servei dels funcionaris, i la formulació de mocions i l'evacuació de consultes en matèries relatives a l'Estatut Professional, són algunes de les tasques més rellevants d'aquest Consell de la Policia Autònoma. □